

Bakı Dövlət Universiteti
Fakültə: Sosial elmlər və psixologiya
Kafedra: Pedaqogika

İxtisas: 5804.01 – “Ümumi pedaqogika, pedaqogikanın və təhsilin tarixi”

2026-cı il üçün fəlsəfə doktoru proqramı üzrə

doktoranturaya qəbul üçün imtahan sualları

1. Pedaqogikanın mövzusu, əsas anlayışları, metodoloji əsasları
2. Pedaqogikanın sahələri (əsas qrupları)
3. Pedaqogikanın digər elmlərlə əlaqəsi
4. Pedaqogikanın elmi-tədqiqat metodları (əsas qrupları, növləri və tətbiqi)
5. Pedaqoji tədqiqatın empirik (ənənəvi) metodları: məqsədi, növləri
6. Pedaqoji eksperiment metodu, onun növləri və təşkili
7. Pedaqoji fikrin və pedaqogika elminin inkişafı (əsas mərhələlər və pedaqoji ideyalar)
8. Azərbaycanda pedaqoji fikrin inkişafı (əsas mərhələlər, cərəyanlar)
9. Qərbi Avropada pedaqogika elminin inkişafı (əsas mərhələlər və ideyalar)
10. Rusiya və Ukraynada pedaqoji fikrin inkişafı (əsas mərhələlər və ideyalar)
11. Şəxsiyyət, onun inkişafı anlayışı, bu haqda nəzəriyyələr
12. Şəxsiyyətin inkişafına təsir edən amillər (bioloji, sosial)
13. Şəxsiyyətin inkişafında bioloji amilin (irsiyyətin) rolu: müxtəlif baxışların təşkili
14. Şəxsiyyətin inkişafında mühitin rolu (təbii və sosial mühit)
15. Şəxsiyyətin inkişafında tərbiyənin rolu, başqa amillərə təsiri
16. Şəxsiyyətin inkişafında fəaliyyətin və insanın şəxsi fəallığının rolu: zəruriliyi, formaları
17. Şəxsiyyətin inkişafının yaş dövrləri (müxtəlif yanaşmalar)
18. Kiçik məktəbyaşlı uşaqların xüsusiyyətləri (anatomik-fizioloji, psixoloji, sosial-mənəvi)
19. Yeniyetməlik dövrünün pedaqoji-psixoloji səciyyəsi (anatomik-fizioloji, psixoloji, sosial-mənəvi)
20. Erkən gənclik dövrünün pedaqoji-psixoloji səciyyəsi (anatomik-fizioloji, psixoloji, sosial-mənəvi)
21. Təhsil Qanunu, təhsil sisteminin prinsipləri. Təhsilin inkişaf strategiyası (əsas istiqamətlər)
22. Təhsil sisteminin quruluşu, müəssisələrin tipləri və növləri
23. Müəllimin cəmiyyətdə rolu, funksiyaları
24. Müəllimlik işinin xüsusiyyətləri (əsas qrupları)
25. Müəllimin şəxsi keyfiyyətləri (əsas qrupları)
26. Müəllimin peşə qabiliyyətləri (əsas qrupları və səciyyəsi)
27. Didaktika; mövzusu, anlayışları və əsas problemləri
28. Təlimin hərəkətverici qüvvələri və funksiyaları
29. Təlim prosesinin mahiyyəti, ziddiyyətləri
30. Təlimdə şagird fəallığının stimullaşdırılması
31. Təlim prosesinin və şagirdin təlim fəaliyyətinin quruluşu (ünsürləri)
32. Təlim prosesinin metodoloji əsasları
33. Təlim prosesinin psixoloji əsasları. Mənimsəmənin mərhələləri
34. Təhsilin məzmunu anlayışı, bu haqda nəzəriyyələr
35. Təhsilin məzmununun əsas istiqamətləri (ümumi, politexnik və peşə təhsili)
36. Təhsilin məzmununu əks etdirən sənədlər. Təhsil proqramı (Kurikulum)
37. Tədris planı, tədris proqramı və onlara verilən tələblər
38. Dərsliklər və onlara verilən tələblər
39. Təlimin qanunları, prinsipləri; mahiyyəti, təsnifatı
40. Təlim prinsiplərinin səciyyəsi. Kurikulum modelində təlim prinsipləri
41. Təlimdə əyanilik prinsipi: zəruriliyi, məzmunu, tətbiqi şərtləri
42. Təlimdə şüurluluq və fəallıq prinsipi: zəruriliyi, məzmunu, tətbiqi şərtləri
43. Təlimdə elmlilik və sistematiklik prinsipləri: zəruriliyi, məzmunu, tətbiqi şərtləri

44. Təlimdə müvafiqlik və fərdi yanaşma prinsipləri: məzmunu və tətbiqi şərtləri. İstedadlı və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlarla iş
45. Təlimin təhsilverici, tərbiyəedici və inkişafetdirici prinsipi (məzmunu, tətbiqi şərtləri)
46. Təlim üçün münasib (zəruri) şəraitin yaradılması prinsipi (məzmunu, tətbiqi şərtləri)
47. Təlimdə optimallıq prinsipi (məzmunu, tətbiqi şərtləri)
48. Təlimdə biliklərin möhkəmləndirilməsi prinsipi (məzmunu, vasitələri)
49. Təlim metodları; mahiyyəti, təsnifatı. Təlim texnologiyaları (növləri, quruluşu)
50. Təlim metodlarının seçiyəsi. İnteraktiv metodlar
51. Təlimdə müşahidə, illüstrasiya və demonstrasiya metodları; növləri və təşkili
52. Müəllimin şərhli metodu; növləri, təşkili
53. Təlimdə müsahibə metodu; növləri və təşkili
54. Təlimdə kitabla iş metodları; növləri və təşkili
55. Təlimdə çalışmalar metodu; növləri və təşkili
56. Təlimdə praktik və laborator məşğələlər; növləri və təşkili
57. Təlimdə nəzarət metodları: növləri və təşkili
58. Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi; şərtləri, qiymət meyarları
59. Təlimin təşkili formaları, onların tarixi
60. Dərs, onun əlamətləri. Kurikulum modelində dərsin təşkili (mərhələləri)
61. Müasir dərsə verilən tələblər (əsas qrupları)
62. Dərsin tipləri və quruluşu. Müəllimin dərsə hazırlaşması (mərhələləri)
63. Təlim ekskursiyaları; ev tapşırıqları, növləri və təşkili
64. Tərbiyənin mahiyyəti, xüsusiyyətləri və texnologiyaları (növləri, quruluşu)
65. Tərbiyənin məqsədi və məzmunu (tərkib hissələri)
66. Tərbiyənin prinsipləri; mahiyyəti, təsnifatı
67. Tərbiyənin həyatla əlaqəsi və məqsədyönlülük prinsipləri: mahiyyəti və məzmunu
68. Tərbiyədə yaşayışgünlük və fərdi yanaşma prinsipləri: mahiyyəti və məzmunu
69. Tərbiyədə nikbinlik, hörmət və tələbkərlilik prinsipləri: mahiyyəti və məzmunu
70. Tərbiyədə sistemətlilik, ardıcılıq və vahidlik prinsipləri: mahiyyəti və məzmunu
71. Kollektivdə və kollektiv vasitəsilə tərbiyə prinsipi: mahiyyəti və məzmunu
72. Tərbiyə metodları və onların təsnifatı (məntiqi əsası, növləri)
73. Şüuru formalaşdırın tərbiyə metodları (inandırma); məqsədi və vasitələri
74. Fəaliyyət və davranışın təşkili metodları (alışdırma); məqsədi və vasitələri
75. Fəaliyyət və davranışı stimullaşdırın metodlar; məqsədi və vasitələri
76. Tərbiyədə rəğbətəndirmə metodu; mahiyyəti, növləri, şərtləri
77. Tərbiyədə cəza metodu; mahiyyəti, növləri, şərtləri
78. Tərbiyədə nəzarət, özünüqiymətləndirmə, özünütərbiyə metodları
79. Elmi dünyagörüşü tərbiyəsi; vəzifələri, yolları və vasitələri. Əqli tərbiyə
80. Əxlaq-mənəvi tərbiyə; vəzifələri, məzmunu və yolları
81. Əmək tərbiyəsi; vəzifələri, növləri, vasitə və yolları. İqtisadi tərbiyə
82. Estetik və fiziki tərbiyə; vəzifələri, sistemi, vasitə və yolları
83. Ekoloji və hüquq tərbiyəsi; vəzifələri, yolları və vasitələri
84. Kollektiv; əlamətləri, tərbiyə yolları
85. Kollektivin təşkili şərtləri və inkişaf mərhələləri
86. Sınıf rəhbəri; vəzifələri, işinin məzmunu, ona verilən tələblər
87. Sınıfdən xaric və məktəbdən kənar tərbiyə işləri; vəzifələri və formaları
88. Məktəblə ailənin fərdi və kollektiv əlaqə formaları
89. Məktəb rəhbərlik prinsipləri, strategiyası. Məktəb rəhbərləri və kollegial orqanların işi
90. Məktəbdə metodik iş; zəruriliyi, formaları, təşkili